

Fjerkræ

Sådan udnytter du fjerkrægødning bedst muligt

Nye krav fra Miljø- og Fødevareministeriet betyder, at udnyttelseskravet til fjerkrægødning generelt stiger. Læs her hvordan du kan sikre, at fjerkrægødning forsat er en attraktiv gødningskilde.

Viden om

Miljø- og Fødevareministeriet har indført ændringer i kravene til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning. Kravene er indført fra gødningsåret 2020-21.

I tabellen kan du se de nye krav til fjerkrægødning sammenlignet med de hidtidige krav.

Tabel 1. Krav til udnyttelse af kvælstof i fjerkrægødning. Kravene er inklusive eftervirkning.

Gødningstype	Til og med 2019/20	Fra og med 2020/21
Dybstrøelse	45	60
Fast gødning fra høns	65	60
Fjerkrægylle	70	80

I praksis betyder de forhøjede udnyttelseskrav, at hvis en afgrøde f.eks. gødskes med 100 kg total N i fjerkrædybstrøelse, vil kvoten for indkøb af kvælstof i handelsgødning blive reduceret med 15 kg kvælstof pr. ha. Ved en fornuftig anvendelse af fjerkrægødningen, kan man dog stadig gødske sine afgrøder optimalt uden udbyttetab. Men det kræver omhyggelighed i håndteringen! Fjerkrægødning er derfor stadig en attraktiv gødningskilde. Også på grund af det høje indhold af fosfor og kalium.

Udnyttelsen af kvælstofindholdet i fjerkrægødning afhænger af i hvilket driftssystem gødningen er produceret, i hvilke afgrøder den udbringes og ikke mindst, hvornår den udbringes.

Læs nærmere om dette i denne dyrkningsvejledning [Optimal udnyttelse af fjerkrægødning](#).

Udbring så vidt muligt fjerkrægødningen i foråret før såning af vårafgrøder

SEGES har gennem mange år udført landsforsøg med husdyrgødning med forskellige gødningstyper, udbringningsteknologi og udbringningstidspunkter. På baggrund af resultaterne af disse forsøg, samt forsøg ved bl.a. Aarhus Universitet, er der udarbejdet tabeller med de kvælstofudnyttelser, som man kan opnå ved god landmandspraksis.

Tabel 2-4 viser de typiske kvælstofudnyttelser i forskellige typer af fjerkrægødning udbragt i forskellige afgrøder og forskellige udbringningstidspunkter. Det fremgår, at man opnår den bedste udnyttelse, hvis gødningen udbringes og nedpløjes om foråret før såning af vårafgrøder. Mængden kan afpasses efter, at vårafgrøden fuldgødes med kvælstof i fjerkrægødning. Alternativt kan man vælge en lavere dosering og tilføre supplerende kvælstof i eksempelvis en NS-gødning. Dette kan specielt være en god strategi på sandet jord, hvor der er risiko for udvaskning af kalium.

Hvis ikke man har tilstrækkelig lagerkapacitet eller tilstrækkelige arealer med vårsæde afgrøder, kan man alternativt udbringe fjerkrægødningen for såning af vinterraps i efteråret, eller til vintersæd eller vinterraps i det tidlige forår.

Derimod bør man ikke udbringe fjerkrægødning i efteråret til arealer uden afgrøder den kommende vinter og til vintersæd. Specielt på lette jorder giver dette stor risiko for udvaskning af kvælstof. I forsøgene er der opnået nogenlunde samme effekt af udbringning af dybstrøelse fra kyllinger for vinterhvede om efteråret som ved forårsudbringning i vinterhvede. En forårsudbringning i marts bør dog normalt foretrækkes.

Tabel 2. Markeffekt af kvælstofindholdet i dybstrøelse fra slagtekyllinger og høns udbragt på forskellige tidspunkter. Markeffekten er 1. års udnyttelsen, dertil skal tillægges en eftervirkning på ca. 10 pct.

Afgrøde	Før såning	Forår	Efterår
Vårsæd	70	-	40
Roer og majs	70	-	45
Vintersæd	50	50	-
Vinterraps	60	50	-

Tabel 3. Markeffekt af kvælstofindholdet i fast gødning fra burhøns udbragt på forskellige tidspunkter. Markeffekten er 1. års udnyttelsen, dertil skal tillægges en eftervirkning på ca. 10 pct.

Afgrøde	Før såning	Forår	Efterår
Vårsæd	60	-	40
Roer og majs	60	-	45
Vintersæd	30	60	-
Vinterraps	45	60	-

Tabel 4. Markeffekt af kvælstofindholdet i en blanding af fast gødning fra kummer og dybstrøelse fra skrabearealet fra skrabebehøns udbragt på forskellige tidspunkter. Markeffekten er 1. års udnyttelsen, dertil skal tillægges en eftervirkning på ca. 10 pct.

Afgrøde	Før såning	Forår	Efterår
Vårsæd	70	-	40
Roer og majs	70	-	45
Vintersæd	30	30	-
Vinterraps	45	30	-

Ud fra tabellerne kan man se, at hvis en betydelig del af fjerkrægødningen anvendes til vårafgrøder om foråret, så er det muligt at opnå den krævede kvælstofudnyttelse. Husk i den forbindelse, at tallene i tabel 2-4 skal tillægges en eftervirkning på ca. 10 procentenheder for at kunne sammenligne den faktiske udnyttelse med kravene i tabel 1.

Optimer kvælstofudnyttelsen ved hurtig nedmuldning

Udbringes fjerkrægødningen på arealer uden afgrøder skal gødningen nedmuldes senest 4 timer efter udbringningen. Kvælstofudnyttelsen kan optimeres jo hurtigere denne nedmuldning finder sted.

Vær specielt opmærksom på hurtig nedmuldning, hvis gødningen udbringes under tørre, varme og blæsende forhold, da disse forhold øger ammoniaktabet.

Hold dine gødningslagre effektivt overdækket

Lagre af fjerkrægødning uden daglig tilførsel skal være overdækket med et tætsluttende og vandtæt materiale. Jo mere effektiv denne overdækning er, jo højere vil kvælstofindholdet være i den lagrede gødning.

Emneord

[Gødskning](#)
[Husdyrgødning](#)

Sidst bekræftet/revideret: 12. august 2020

Vil du vide mere?

Martin Nørregaard Hansen

Landskonsulent

SEGES

manh@seges.dk

+45 8740 5437

Torkild Søndergaard Birkmose

Landskonsulent, Gødskning

SEGES P/S

tsb@seges.dk

+45 8740 5446

Støttet af
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES	Tlf.	87 40 50 00
Agro Food Park 15	Fax.	87 40 50 10
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk